

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cene oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina: Zdelane drave (izven Chicago) \$6.00 na leto, \$3.00 na pol leta; Chicago in Cicero \$7.50 na leto, \$3.75 na pol leta, in za inozemstvo \$9.00.

Naslov za vse, kar ima stik s hišom:

"PROSVETA"

2657-59 So. Lawndale Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovene National Benefit Society.

Owned by the Slovene National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$6.00 per year; Chicago \$7.50, and foreign countries \$9.00 per year.

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

Datum v oklepaju n. pr. (Jan. 31-1929) poleg vašega imena na naslovu pomeni, da va mje s tem dnevom poteka naročnina. Ponovite jo pravočasno, da se vam ne ustavi list.

KAPITALISTIČNI STARINI IN MLADINI ZA PRIZNANJE SOVJETSKE RUSIJE.

Gibanje med kapitalističnimi mladini za priznanje Sovjetske unije postaja močnejše in močnejše in zadobiva umerjeno pot. To gibanje vodi in podpirajo kapitalistični mladini, ki so mnenja, da je kapitalizem najboljši gospodarski sistem na svetu in ki se ne da nadomestiti z boljšim gospodarskim sistemom. V svojem prepričanju zagovarjajo priznanje Sovjetske unije socialističnih republik, češ, da se kapitalisti nimajo kaj bati in da bo socialistični poizkus v tako velikem obsegu, kot ga je zasnovala Rusija, končal tako klaverno, kot so končali socialistični poizkusi s kolonijami v majhnem obsegu, ki so jih zasnovali utopistični socialistični predhodniki Karla Marksa. Na drugi strani so kapitalistični starini, ki zagovarjajo staro načelo, da kapitalizem ne sme delovati na noben način za udejstvovanje in uresničenje socialističnih poizkusov, pa naj prihajajo od strani utopističnih socialistov v malem obsegu, ali pa socialistov, ki hočejo preizkusiti Marksovo znanstveno gospodarsko teorijo v velikem obsegu. Mladini sodijo, ako se Marksova znanstvena teorija obnese v praksi, ne moremo izgubiti ničesar, kajti socialistična človeška družba garantira vsakemu življenjske pogoje, mu odpira pot do najvišje izobrazbe in vsem udobnejše življenje, kot ga daje kapitalistična človeška družba. Ako se poizkus ne obnese, ostane kapitalizem kot zmagovalec in lastujoči razred, h kateremu pripadajo mladini, se nima kaj bati, k večjem bo socialistična agitacija ustavljena za nekaj desetletij, ako ne stoletij.

Kapitalistični starini so proti vsakemu socialističnemu poizkusu, ker nimajo vere v kapitalizem, da zmaga pri tem poizkusu.

Da je tako, nam pove članek o priznanju Sovjetske Unije, ko postane predsednik Združenih držav Herbert Hoover, in razne divje vesti v ameriških dnevnikih o pocepjenju in sporu, ki pretresa biroj ruske komunistične stranke. Spor postoji, ampak ni tako silno velik in nevaren kot ga slikajo dnevniki.

Starini se boje, ako Združene države priznajo Sovjetsko unijo, da prav zanesljivo pride poraz za kapitalizem, mladini pa pravijo: Poizkusimo, ako je to res in zdi se, da med zagovorniki in podporniki kapitalističnega gospodarskega sistema zmagujejo mladini.

Wallstreetski magazin je konservativen in previden list, ampak vedno na strani one struje, ki zmaguje. To pokazuje članek o priznanju Sovjetske unije socialističnih republik. Člankar zelo previdno tehta uspehe, ki jih imata oba gospodarska sistema od priznanja Sovjetske unije od strani Združenih držav. Članek konstatira, da se pripadniki obeh gospodarskih sistemov sovražijo in ne zaupajo drug drugemu ali gospodarski vzroki, ki učinkujejo v gospodarstvu, so taki, da učinkujejo za priznanje Sovjetske Rusije. Nato zopet previdno tehta sredstva Sovjetske Rusije in pravi, da ima Sovjetska Rusija velika narayna bogastva, ki jih mora razviti, da ne propade njen poizkus v moderni človeški družbi. Le bolj nerad in med vrsticami prizna, da mora privatni kapital imeti dobiček, da ne nazaduje.

Združene države imajo, pravzaprav ameriški privatni kapitalisti imajo sredstva in tehnične moči, da razvijejo in ožive naravna bogastva v Sovjetski Rusiji. Ta naravna bogastva niso vredna nič, dokler so mrtva in se sirovine ne izpremenijo v produkte, ki jih človeška družba potrebuje za svoj obstanek. Iz tega sledi, da škodo trpi le človeška družba, dokler ostanjejo naravna bogastva mrtva.

Člankar meni, da so kapitalisti cinkji, kajti prepričani so, da socialističen poizkus ponesreči in pri volji so dati potrebni kapital za razvoj naravnih bogastev v Sovjetski Rusiji samo zaradi takojšnjega dobička, ki ga vidijo v podvojeni, potrojeni ali početvorjeni trgovini s Sovjetsko Rusijo.

Ali ta igra je nevarna, svari člankar. Kajti kapitalisti sami prispevajo za uničenje kapitalizma in ne kapitalizma.

tala, kot meni člankar. Karel Marks je že pred desetletji in desetletji izgovoril preroške besede, da so kapitalisti grobokopi kapitalističnega gospodarskega sistema. In kadar bo ta gospodarski sistem odpravljen, ne bo ljudstvo, ki dela v industriji, na polju in pri distribuciji produktov z rokami ali možgani, izgubilo ničesar, ampak bo samo pridobilo. S tega vidika je le pozdraviti vsak korak k zblizanju med Sovjetsko Rusijo in Združenimi državami.

Spomin na stavko l. 1916.

Milwaukee, Wis. — Od leta 1908 naprej sem še par let delal v rudnikih, nakar sem se lotil svojega poklica, stavbinstva, leta 1916 pa me je doletela jako slaba čast, da sem postal chisholmski policaj, katero službo sem opravljal leto dni. Istega leta je bila v Minnesoti rudarska stavka pod vodstvom I. W. W., ki je pričela na isti podlagi kot leta 1907, brez organiziranja rudarjev. Sprva je bila stavka stodoletna in val rudniki so počili. Kot policaj sem v teku stavke opravljal svojo službo na južni strani mesta, ob meji mestne in kompanijske zemlje. Vprav tam so stavkovne straže bile najbolj aktivne.

Polejski načelnik mi je ukazal, da moram ščititi stavkoke, stavkarja pa vsakega aretirati, če skuša le količjak govoriti s stavkolomci. Seveda nisem mogel tega ukaza upoštevati, ker moje simpatije so bile na strani stavkarjev, ker sem vedel, da žele stavkarji zboljšati razmere, medtem ko stavkoke povzročajo obratno. Načelnik in njegovi privrženci so kmalu uvideli, da ščitim stavkarje in ne stavkoke, ker nisem nobenega prvih aretirati. Zato so me premeštili v distrikt, kjer ni bilo stavkovnih straž, namreč na glavno ulico. S tem sem bil zadovoljen. Na moje mesto sta bili postavljeni dve osebi, ki sta opravljali svojo službo "stodoletno", kajti vlačila sta stavkarje v zapor precej pogosto.

Vsako jutro in zvečer je bila v chisholmski policijski, pa še celo podvojena, na lice piketiranja, kjer je pomagala stavkoke v rudnik in ven, stavkarje pa pridno ločila. Malokdaj sem bil potem pozvan k piketom. Na svojem mestu na glavni ulici pa sem v tem času mnogokrat videl prizor, ko je policija tirala stavkarje v zapor, medtem pa so je nabrala velika gružica ljudi, ki je hotela iztrgati iz policijskih rok aretirano žrtev. V takih slučajih sem posegel vmes, da pomagam žrtvi, pa mi je načelnik ukazal, naj se odstranim na drugi konec ceste, kjer je mirno. Menda so se sami policaji bali svine iz mojega samokresa, ker so mislili, da imam tudi jaz tako tigrovo srce kot oni, da bom pričel streljati nanje, kot so oni na uboge stavkarje.

Da je temu res tako, naj navedem v dokaz to-le: Silal sem nekega policaja, ki je rekel, da je komaj čaka povelja, da bi pričel streljati na tujezemne stavkarje, da bi jih vse postrelili kot podgane. Bilo je nekega jutra okrog sedme ure, ko so policaji na neki drugi ulici aretirali stavkarja in ga tirali v zapor. Za njim je šla velika gružica stavkujčih, ki so zagrabili žrtev, da jo iztržejo iz rok policije. V tem momentu je pridrel začasni policaj in udaril Toneta Muleca po glavi tako močno, da se je zgrudil na tla. Ubil ga ni, ampak um se mu je omešal tako, da ni bil več sposoben živeti med normalnimi ljudmi. Odpeljali so ga v umobolnico, kjer se menda še danes nahaja, če ga že ne pokrija črna zemlja.

Par dni za tem dogodkom je bil drugi silni prizor na Prvi ulici prav pred Metodistovsko cerkvijo (Spruce ulica, tri bloke južno od glavne). Bila je pravcata buna. Spet so imeli žrtev policaji, okrog katere se je zbrala velika gružica ljudstva. Nekaj časa opazujem, nakar mi pravi trgovec, ki je tako ljubil stavkarje, ki je tako ljubil stavkarje kot trup v žolodu: "Kaj pa ti tukaj stojiš in gledaš? Kakšen policaj si? Pojdi in pomagaj narediti mir." Res sem šel proti gruči, ki me je pozdravila s vpitjem, da kakšna pravica je to, ko tako postopajo z ljudmi. V gruči so bili večnoma naši rojaki in njih žene, pa sem jim povedal, da jaz sam ne morem veliko napraviti, lahko pa bi bili na dan volitev izvolili boljše mestne zastopnike, pa bi se prav gotovo ne godilo kar se je. Skušal sem jim do-

povedati, da je potrebno pri prihodnjih volitvah, da si postavijo svoje zastopnike na odgovorna mesta, ki ne bodo služili jeclarski družbi, ampak njim samim.

Nekoga jutra sem bil poslan na cesto, ki vodi iz Chisholma na Hibbing. Prav po tej cesti so hodili stavkoke na delo v Glen rudnik. Tudi na Hemlock cesti so žene čakale stavkoke in so jih začele bombardirati z jajci. Kljub temu, da sem imel nalogo ščititi stavkoke, sem mirno gledal ta boj, ker se mi je do bro zdelo, kar so pogumne žene počele. — Kmalu nato smo dobili policaji povelje, da preprečimo nekega jutra pohod stavkarjev. Istega dne je bil v mestu neki grafičarski karneval. Policajem sem dejal, da bi bilo boljše karneval stražiti, ker stavkarji itak ne bodo nič žalega nobenemu storili, ker se bore le za svoje pravice, medtem pa lahko karnevalski pripetenci kaj ukradejo. Policaji so bili z menoj in šli smo karneval stražiti, stavkarji pa so skoro brez motnje završili svoj pohod.

Stavka je povzročila senatno preiskavo. Delavci so pri tem dobili vsaj del zahtev. S tem je prišlo na dan tudi podkupavanje rudniških kapetanov in druge take lepe reči.

Joseph Ule.

Dopis iz Yukona, Pa.

Dne 12. januarja t. l. se je v rovu Westmoreland Coal kompanije ponesrečil premogar Slovenec Marko Kovač, član društva št. 117 SNPP. Delala sta skupaj s sinom. Pri odkopavanju premoga se je nenkrat utrgala plast kamenja nad njima. Očepu je zlomilo nogi, roko in izbil mu je štirji zob. Odpeljali so ga v Greensburg bolnišnico, kjer je dne 19. januarja na zadobljenih poškodbah v strašnih mukah preminul.

Pokojni Marko Kovač je bil star 52 let. Tukaj zapušta soprogo in deset otrok, pet že odraslih, pet pa nedorasnih, katerih najmlajši je komaj devet mesecev star. Pogreb se je vršil dne 22. januarja na Old Madison pokopališču. — Soprogi naše iskreno sožalje!

Naj omenim, da bi o tem smrtni nezdodi imeli poročati društveni sobratje, pa menda nimajo časa, ker so preveč zaposleni. — Tako padajo proletari zaradi nikdar sitnega kapitalizma. Vzrok pa je v nezavedni masi. Kot so dokazale jesenske volitve, bo še padal po naših plečih bič, ker tako hočejo nezavedni delavci. Delavskih listov, ki so v resnici delavski, ne čitajo in so našemu pokretu še celo sovražni. Ako vedo, da jo kateri politično organiziran, ga pri ravnanju družbe zatožijo, češ, ta je socialist, zato pa hudič tudi dela ne bo imel. Tako se godi tukaj.

V tej nasebini so delavci precej indiferentni. Kako to? Vam takoj pojasnim. Dobil sem iz Proletarčevega urada nabiralno polo za naše kandidate v kampanjski fond. Ti so bili Norman Thomas in drugi znani delavski kandidati. Sel sem nabirati s polo za naše kandidate, in nabiral sem cela \$2.20. Sramota za tako veliko nasebino kot je Yukon, Pa. Kolektal sem takole: Prišel sem k slovenskemu trgovcu, ki je rekel: "Jaz ne dam nič za vaše kandidate! Jaz sem za Smitha, da bodo saluni odprti, da bo dosti piva, ter bo več delavcev delo imelo." Dostavil je še, da bodo ljudje po salunih in gostilnah tudi več zaslužili. Na izločnem oknu je imel prilepljeni sliko Smitha in njegovega druga.

Drugi slučaj. Pridem k bive-mu ... z omenjeno polo. Skril se je, ker je vedel po kaj sem prišel. Je pivnica, kjer se krši zakon. Nekdo se je sukal in gugljal v kuhinji, ker ga je sork iz zvit trte omamili. In prav ta mi je povedal: "Na Yukonu sta samo dva socialisti." Razume se, da tudi ta ni nič prispeval v imenovan fond. Tukaj so delavci "zadovoljni" s kapitalisti-

čnim sistemom, le da bi se vsaki dan delalo. Kapitalist pa naj le udari po nemi živini ...

Na Jacobs Creek, Pa., ki je bil aredišče premogarske stavke, kjer ima Pittsburgh premogovna družba svoje rove, so se pa volili dne 6. novembra celo stepli med seboj. Pittsburgh premogovna družba je bila za Hooverja, kakor sem čital, kajti tudi njeni konji so nosili na glavah tablico z napisom: "Hoover for president." Nekaj delavcev je bilo le za Smitha. Nekdo mi je pravil, če bo Smith zvoljen, da bo vsakdo smel kuhati "munšajn" in pivo da bo kar teklo po ulici. In za to je prišlo do pretepa med Smithovci in Hooverjevci, med "ta mokrimi" in "ta suhimi" Za naše kandidate, ki so politično organizirani v delavski stranki, za te niso nič vedeli. Tukaj je ljudstvo še s slepoto udarjeno: Kapitalist pa naj le udari po nezavedni delavski masi.

Ti list Prosveta pa še naprej odpiraj nezavedni masi oči!

Joseph Robich.

Še o ženitovanjski nesreči.

Detroit, Mich. — Iz poročila, ki ga je prinesel list Detroit News z dne 11. feb. t. l. o nesreči, ki se je pripetila na slovenskem ženitovanju, je razvidno, da je utrpelo okrog 20 oseb poškodb, nekateri večje, drugi manjše. List pravi, da je bila svatba Avstrijev, drugi je poročal, da se je nesreča pripetila na poljskem ženitovanju, tretji na je bil mnenja, da so se ženili Ogrji. Resnica je, da so se vsečili Slovenci na slovenski "ohceti" in nesreča je doletela nje.

Ranjenih in pobitih je bilo veliko več kot pišejo listi, ker veliko njim se je posrečilo valed lahkih poškodb oditi domov v svojih avtih in niso zahtevali javne pomoči. Nekateri so se tudi odstranili radi zlahtne kaplje.

Kolikor je meni znano ne bo Slovenska narodna podpora jednota veliko prizadeta; milim, da se bosta javila bolnim le dva, drugi, manj poškodovani pa se ne bodo.

Detroitake Novice pišejo o nezgodi, da se je nesreča pripetila baš v trenutku ko je slavje doseglo višek običajne ceremonije, anemiranje nevestinega venca. Otroci so bili v tem času k sreči večinoma ob steni, ko se je opora v sredi dvorane udala in je telebnil pod v prvo nadstropje. Nastala je grozna panika med svati, ki so popadali deset čevljev globoko, medtem ko so se nekateri oprijeli tramovja in dilj, ter tako ušli resnim poškodbam. Le mal del po dal v drugem nadstropju je ostal na mestu, in na tem delu je stal glasovir, ki je služil slavlju.

Lastnik dvorane Sweitzer je bil pridržan na uradu okrajnega šerifa, ki je takoj uvedel preiskavo, a je bil v nedeljo izpuščen, ko je izjavil, da je že večkrat pred tem dogodkom v isti dvorani bilo nad 300 ljudi, pa se ni nič pripetilo. Vsekakor je bila opora v sredi pod podom dvorane prešibka, komaj tri palce v premeru, ki se je udala pod težo številnih svatov. Hiša, ki je bila pred nekaj časom spremenjena v dvorano iz hleva, stoji na farmi blizu Oakland-Macomb okrajne meje.

Resno poškodbo so dobili: Louis Podobnikar, ki ima osem reber zlomljenih; stanje opasno. Mary Kašun, stara 43 let, ima zlomljeno levo nogo. Mary Travnikar, nevestina teta, stara 41 let, več reber zlomljenih in poškodbo na glavi. Ostali so utrpeli lažje poškodbe in se zdravijo na domu, nekateri pa v bolnišnicah.

Ženitovanje se je vršilo v prvem in drugem nadstropju. Ko je nevestin čelo naznanilo, da je čas nevesti vneti sneti, so gostje iz prvega nadstropja drli po stopnicah v drugo, čemur je sledila nezgoda, kot je opisana zgoraj.

Poročevalec.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Beach, N. Dakota. — Stara pevka. — Sicer nam ni znano, dali bo ga. Lovševa pred odhodom v domovino pela kje v Ameriki na radio, lahko pa sklepamo, da ne bo, ker zadnje dni tega meseca odpotuje v Evropo, o kakšnem sliknem aranžmju pa dosedaj še nismo prejeli nobenega obvestila.

OPAZOVANJA

Uboga mati Indija!

Ves zadnji teden so listi redno poročali o srditem pokolju v Bombaju v Indiji. Tovarniški in železniški delavci so udarili drug po drugem zaradi vere. Pristaši hinduške vere so ubijali muslimane in obratno; drugi so drugim podirali temple in mošeje ter razbijali malike in druge "svete" predmete. Klanje in razbijanje je trajalo osem dni in končno je prišlo sto angleških vojakov, ki so naredili mir.

To ni bilo prvič v Indiji. Tam je cel kupček religij, domačih in importiranih, in verniki se sovražijo kot gadje. Vsak čas poteče kri. Na stotisoče ljudi je že bilo ubitih v Indiji zaradi verskih razlik.

Taka je kulturna stopnja stare Indije, ki se ponša s — petisočetno civilizacijo. Ta stopnja tudi pojasnjuje, zakaj lokavi Angleži s tako lahkoto vladajo Indijo tritisoč milij proč od sebe. V Indiji je samo stotisoč angleških vojakov, ki z lahkoto krote tristo milijonov Indijcev. Lahko je to, dokler se indijska ljudstva koljejo med seboj zaradi vere in ver, ki so vse bedaste.

Anglija rada vidi, da se Indijci sovražijo med seboj — zato ščiti vse njihove vere. Od časa do časa jih tudi malo nahujska. Kadarkoli začno godrnjati proti izkoriščanju, pa jih počegaeta po verski žilici, da planejo drug po drugem in pozabijo na vse drugo. Nato pride sto vojakov in požene domov tisoče. Smart!

Smart!

Smart!

Smart!

Smart!

Smart!

Smart!

Smart!

Smart!

Smart!

Smart!

Smart!

Smart!

Smart!

Smart!

Smart!

Smart!

Smart!

Smart!

Smart!

Smart!

Smart!

Smart!

Smart!

Smart!

Smart!

Smart!

Smart!

Smart!

Smart!

Smart!

Smart!

Smart!

Smart!

Smart!

Smart!

Smart!

Smart!

Smart!

Smart!

Smart!

Smart!

Smart!

Smart!

Smart!

Smart!

Smart!

Smart!

Smart!

Smart!

Smart!

Smart!

Smart!

Smart!

Smart!

Smart!

Smart!

Smart!

Smart!

Smart!

Smart!

Smart!

Smart!

Smart!

Smart!

Smart!

Smart!

Smart!

Smart!

Smart!

Smart!

Smart!

Smart!

Smart!

Smart!

Smart!

Smart!

Smart!

Smart!

Nikjer na svetu, izvzemši mor-dva in Tibetu, ni toliko praznov-
stva in misticizma kakor baš v
Indiji. Indijec nima pojma o
osebni ali ljudski svobodi. Nje-
govja suženjska vera ga dela
krotkega in pokornega kot psa.
Uživati sme le rastlinsko hrano,
kajti smrtni greh je ubiti žival,
celo kačo. Angleži jedo meso in
vladajo, pa ni greh!

Zdi se, da Indijci ne stojijo nič
višje mentalno kot Indijanci v
Centralni in Južni Ameriki, o
katerih poročajo, da imajo po-
vprečno pamet desetletnega o-
troka.

V Ameriki pa žive naivneži —
tudi veliki otroci — ki pričaku-
jejo revolucijo v Indiji. Great
Scott! Revolucija? Strašna je
prostitutcija v imenu te besede!
Če bi po kakem triku prišlo do
oboroženja teh milijonov z mo-
dernim orožjem, bi seveda lahko
pometal Anglež v morje. Kaj
pa potem? Diktatura! Absolut-
na diktatura domačih ali — dru-
gih tujih diktatorjev. Vsekakor
bi bilo boljše za Indijo, da pride
pod nadvlado Sovjetske unije,
kadar bo zadnja tako razvita
da lahko razvije moderne in-
dustrije v Indiji.

To pa še ne bo revolucija —
Prava revolucija mora najprej
priti v glavah Indijcev samih.
Od te pa smo še daleč. Razvo-
ne dela takih skokov. Končno ne
verjamem, da ima indijska rasa
sploh kako bodočnost. V tiste
ogromno tropično deželo mora
priti nova kri.

O političnih strankah v Jugoslaviji

(Izvirno.)

Ljubljana, 24. jan. 1929.

Politično strankarsko življe-
nje v Jugoslaviji v zadnjih de-
setih letih se ni tako uredilo,
kot bi bilo nujno za razvoj po-
litičnega življenja in udejstvo-
vanja.

V novi državi se niso stare po-
litične stranke prav nič pre-
grupirale, tako, da bi nastale
nove stranke z določenimi po-
litičnimi načeli, ki bi razširile
svoje delo preko cele države.

Najjačja srbijska stranka je
bila v Srbiji pred l. 1918. —
narodnodemokratska stranka pod
vodstvom N. Pašića, Protiča in
Ljube Jovanovića. V novi državi
se je sicer poskušala ukoreniti
še po ostalih pokrajinah, ali
je kljub vsemu ostala srbijska
stranka, četudi je bilo nekaj njenih
poslancev izvoljenih v Vojvodini,
Bosni, Dalmaciji in na
Hrvaškem. Bila je namreč sko-
ro vedno vladna stranka in na-
učena, uporabljati vpliv vlade in
vladujočih v svoje strankarske
namene. Idejno ni pokazala in
ni dala ničesar. Njena edina
težnja je bila: moč in oblast v
državi.

Druga srbijska stranka je
demokratska oz. bivša samo-
stalska radikalna, ki je skušala
po vojni združiti vse neradikal-
ne in antiradikalne elemente v
Srbiji (bivše liberalce, napred-
njake itd.). Tudi se je razmah-
nila po ostalih pokrajinah ter je
sprejela vase Pribečevičevce in
slovenske naprednjake pod vo-
dstvom dr. Tavčarja in Žerjava,
ki so se pa kmalu od nje od-
cepili (vsled osebnih ambicij
Pribečeviča, ki je hotel biti ved-
no v vladi) in napravili samo-
stojno demokratsko stranko, ki
je imela tudi namero, da se
razširi po vsej Jugoslaviji, kar
ji se ni uspelo. Ostala je —
prečanska stranka, brez prave
zaslobove v Srbiji in Bosni. De-
mokratke so edino osebnosti loč-
le od radikalov.

Srbska zemljoradniška stranka
je tudi hotela biti državna
stranka, ali ostala je čisto srbi-
jska, ker se z njo niso hotele
združiti druge kmetске stranke.

Jugoslavija je kmetijska drža-
va. Glavni njen kader je
kmet in kmetijski delavec,
prav rečeno: poljedelec.

Kmetijske stranke so bile
še: Radičeva, Slovenska kmetijs-
ka (Pupljevič) in Slovenska
ljubka stranka (SLS). Prvi
sta še nekako kooperirali,
ker je Slovenska kmetijska
stranka sprejela Radiča za ne-
zmotljivega vodjo. — Slovenska
ljubka stranka pa je v politič-
nem življenju, da so njeni pri-
staji glavni kmetijski ljudje,
nad vse povdarjala svoje kon-
fesijsko, versko stališče.
Njej najbližja je bila. turška

verska stranka, ki se je oficijel-
no imenovala Jugoslovanska
muslimanska stranka, ki je

V. S.: Lokomotive na visoko parno napetosti

Omenili smo že, da je kotel konstruiran drugače, kakor običajni lokomotivski kotli. Sicer je tudi tu vzdolžni kotel, peč in dimnica, toda vse je urejeno z ozirom na visoki obratni pritisk. Predvsem manjka bakrena peč, pa tudi ostalo tako zvani pokončni kotel je posebne konstrukcije, je kakor sledi iz naslednjega popisa.

Kotel jakotlačne lokomotive je sestavljen iz treh bobnov, od katerih je največji, ki ima 700 mm premera na vrhu, ostala dva pa ob vznožju kotla. Vsi trije bobni so kovani iz Siemens-Martinjeve jekla, so preizkušani na pritisk 200 atmosfer ter imajo v ta namen zelo debele stene, da vzdrže predpisani jakostni tlak. Debelina stene znaša pri velikem bobnu 46 mm, pri malih bobnih 26 mm. Vse tri bobne drže v primerni razdalji tri vodne stene, sestavljene iz po dvoje paralelnih pločevin, ki so medsebojno in na bobne privarjene električno. Med obema pločevinama vsake stene je vloženi zelo mnogo razpornih cevč. Med gorenjim velikim kotelnim bobnom in obema stranskima, spodnjima, je nameščeno posebno cevje, ki veže notranjost vseh treh in zapira obtem vso napravo na zunan ter tvori pokončni del kotla. Že omenjene tri

vodne stene dele vzdolžno ves kotel v dvoje prostorov, goristično in pregrevalec. V prvem se vrši vsi izgorilni proces, v drugem pa je nameščen najprej pregrevalec posebne konstrukcije, ki ga ogrevajo dimni plini, prehajajoči iz goristične skozi že omenjene razporne ceve, in ki služi ponovnemu pregretju pare, odhajajoče nato dalje v valje, da izvrši svoje delo. Poleg te naprave je v istem prostoru še Knorrov pregrevalec, ki sprejema toploto tudi od dimnih cevi in poleg tega še od pare, ko je opravila svoje delo v parnem kotlu. — Ta kotelnica naprava ima tudi prednost, da se more voda ob zakurjenju že v poldrugi uri ogreti na temperaturo, ki odgovarja 60 atmosferam obratovalnega pritiska. Pregrevalec dvigne nato toploto pare od 270 na 400 stopinj toplote, s čimer se doseže še večja ekonomija v obratovanju.

Parni stroj pri navadnih lokomotivah je nameščen tako, da prihaja para iz kotla skozi pregrevalec v razvodniški prostor, deluje nato na bat in potom batnega droga neposredno na pogonski drog oziroma na pogonsko osovinu. Pri novi lokomotivi je zadeva povsem drugačna. Ker se je izkazala kondenzacijska naprava zaenkrat v svoji sedanji okorni konstrukciji nepriljubljena za lokomotivski obrat in odpaše zaenkrat valed tega tudi turbiniski pogon lokomotiv, se je poizkusila nova oblika, t. j. brzotokota parostrojna naprava

s 3 do 6 valji, ki delujejo v medsebojni odvisnosti na skupni gredelj in nato na predležje zobčastih koles, ki je v zvezi s slepo osovinu in potom nje z lokomotivskim kolesjem. Predležje zobčastega kolesja se je dosedaj pri električnih lokomotivah prav dobro obneslo, zato ni bilo nikakega povoda za kakšne pomisleke glede uporabe enakega predležja tudi pri parnih lokomotivah. Tvornica v Winterthuru je pristala na navedeni princip in opremila svojo novo lokomotivo s trovaljnim parnim strojem na istomerni pritok pare, ki zavzema razmeroma zelo malo prostora pred kotlom in omogoča namestitev do 6 valjev, ako bi se hotelo lokomotivo ojačiti. Tak stroj ima okoli 1000 konjskih sil trajne vršnosti, ki se da za kratek čas stopnjevati do 1500 KS. Premier valjev znaša 215 mm, dolžina batnega dviga je 350 mm. Za dotok in odtok izrabljene pare skrbi pri vsakem valju dvoje zaklopnikov, ki obrabujejo v zvezi s krmiljem za obojestranski tek stroja.

Omenili smo, da deluje jakotlačna lokomotiva s parnim pritiskom 60 atmosfer, kar že samo na sebi povzroča mnogo manjše dimenzije tako kotla kakor ostalega stroja napram istovredni običajni nizkotlačni lokomotivi, ker se da velika napetost pare mnogo bolje izrabiti za praktično delo. To so pokazali tudi poskusi švicarskih železnice na progi Winterthur-Romanshorn in Winterthur

St. Gallen, ki so se vršili tekom letošnjega junija. Švicarske železnice so dostavile za poskuse navadno pregretoparno lokomotivo, ki je imela približno isto kotelno in mehanično vršnost, kot se jo je pričakovalo od nove jakotlačne lokomotive. Pri tem so bili doseženi naslednji rezultati:

Proga Winterthur - Romanshorn in nazaj je dolga 112 km. Pri vožnji brzega poskusnega vlaka je dosegla običajna pregretoparna lokomotiva največjo brzino 49 do 55 km na uro z vlakom, ki je imel skupne teže 352 ton, lokomotiva sama pa 90 ton. Pri tem se je porabilo na premošku 1252 kg prvovrstnega goriva in 10700 litrov vode, da se o omenjeno delo izvršilo. Nato je stopila v akcijo nova jakotlačna lokomotiva, ki tehta sama na sebi le 75 ton in je vlekla poskusni vlak v teži 44 ton z brzino 56 do 58 km na uro in porabila pri tem le 860 kg istega prvovrstnega goriva in le 5600 litrov vode. Pri tem se je izkazala torej pritednja 35,5 odstotka na gorivu in 51 odstotka na vodi napram običajni lokomotivi. Tudi pri vseh nadaljnjih poskusi, pri potnikih in tovornih vlakih se je mnogo prištedilo, da znaša povprečno pritednja vseh poskusnih voženj okoli 30,5 odstotka na gorivu in okoli 40 odstotkov na vodi. — Poskusi so se nadaljevali tudi na progi Winterthur-St. Gallen v dolžini 114 km, ki so izpadli: navadna lokomotiva je vlekla 297 ton z brzino 50 do 55 km na uro in je porabila 1176 kg premoga in 10500 l vode, jakotlačna lokomotiva pa je dosegla brzino 57 do 60 km na uro in porabila le 787 kg premoga in 6600 l vode. Prihranila je torej 38,4 odstotka premoga in 42,5 odstotka vode.

Iz vsega navedenega sledi, da se je najbrž posrečilo winterburški tvornici sestaviti nov lokomotivski tip, ki se bo tudi praktično obnesel. To sledi tudi iz tega, ker so švicarske železnice pravzaprav nove tip v svoji redni promet in se je tudi pod vsami ostalimi okoliščinami jakotlačna lokomotiva prav dobro obnesla. — (Z. in S.)

(KONEC)

Numerični količnik

Gorki — dobrotnik.

Nekoč se v začetku svojega literarnega delovanja, je pel Maksim Gorki v neki družbi nekaj pesmi. V družbi je bilo nekoliko slavni ruski pisatelji in umetniki. Ko je Gorki začel peti, je zaprl oči in ves čas petja vestno mižal. Mlad pisatelj je vprašal prisotnega pisatelja Čehova, kaj misli, čemu da ima Gorki pri petju zaprte oči? "Ah, videti je, da se niste brali njegovih spisov. Če bi jih bili brali, bi morali to vedeti. Gorki je tako sočutno razpoložen, da ne more videti svojega bližnjega trpeti."

Američka: Pride agent k neki ameriški dami in ji ponudi v nakup hišo. Bil je agent za prodajo hiš.

"Lepo je imeti dom!" je agent prepričeval Amerikanko.

"Le čemu mi bo? Rojena sem na kliniki, vzgojena v penzionatu, fantje so me snubili v avtomobilu, poročila sem se v cerkvi. Preživljam se v avtomatskem bifeju in v delikatesnih trgovinah. Dopoldne igrar golf, popoldan bridge in zvečer hodim v kino. Potemtakem, vidite, rabim samo garažo."

Dokaz.

Ernest je zelo zaljubljen v Elzo. Gre jo obiskat in spotoma sreča njenega malega brata, ki mu pripoveduje:

"Gospod Ernest, moja sestra že ve, da pridete."

"Res?" pravi Ernest ves blazen.

"Seveda, ravnokar je odšla z doma."

Gospa služkinja: "Kako da tako pozno prinašate to karto? Kdaj že je moral biti pismonoša tu. Menda jih čitate?"

Služkinja: "Nikakor ne! Da je vaš brat zbolel in da si je vaš oče zlomil nogo, me vendar nič ne briga."

Zena: "Kadarkoli srečaš kako lepoticu, pozabiš kaj, da si oženjen."

Mož: "Nikakor ne. Baš takrat moram zmerom pomisliti nate."

Vabljeni ste da se pridružite našemu Velikonočnemu skupnemu potovanju v stari kraj

na priključenem parniku Francoise linije "Paris" ko isti odpluje iz New Yorka v noči med 15. in 16. marcem 1929.

Potniki tega potovanja bodo dospeli v stari kraj na Črno nedeljo. Dovolj zgodaj toraj za Veliko noč.

Potnikom se bodo nudile vse ugodnosti skupnega potovanja.

Veliki kufri se v New Yorku deklariro prav do Ljubljane, Zagreba, ali Trsta.

Kdor se prej prijavi, ta bo boljši prostor dobil. Zato ne odlašajte. Zlasti naj se čim prej prijavi ne državljeni da jim dobimo povratno dovoljenje iz Washingtona.

Pišite po nadaljna pojasnila o tem in drugih skupnih in zasebnih potovanjih na

PRUDENTIAL BANK

(Zakrajšek & Čekark)
455 West 42nd Street
NEW YORK, N. Y.

OGLASI NAJ SE

Jack Ovičaj, doma iz Mavč pri Medvodah, sporočati mi imam nekaj zelo važnega. Prosim rojake naj mi sporoče njegov naslov za kar bom zelo hvaležen. On je bil član S. N. P. J. Moj naslov je: John Jartz, 1344 National Ave., Milwaukee, Wis. — (Adv.)

PREKAJENE MESENE KLOBASE.

Prave domače s česnovim okusom, ki vsakemu ugaajo, čim več jih jeste, tembolj se vam priljubijo. Pošiljam jih od 5 funtov naprej v vse kraje Zed. držav. Cena je: 38c funt. Poština plačana. Ali pa 35c funt in poštino plačate vi sami. Denar naj se pošlje z naročilom. Pišite na naslov:

JOSEPH LESKOVAR,
610—14th Street,
Racine, Wis.

NAROCITE SI KNJIGO "AMERIŠKI SLOVENC"

NA PRODAJ

v starem kraju, dve hiši ob glavni cesti, katere vodi iz Trsta do Reke v občini Matulje, Komun, Puži. Prva stoji na Permanih, je štiri sobna hiša, štirna, štala, svinjak in okoli je lepi vrt in vso zasajeno z vinsko trto in sadnjim drevjem, poleg tega je še več komadov zemlje. Cena temu je samo \$1400. Druga hiša stoji med Permani in Mučičevo ravnino ob Puži, to je sedem sobna hiša, veliki pod, štirna, štala, svinjak, sušilnica mesa, kokošnjak in vse na okoli je ogromno velik vrt zasajen z vinsko trto in sadnjim drevjem. To je moderna hiša in pripravna za trgovino. Cena temu je \$3500. Proda se radi ekonomskih razmer. Za nadaljna pojasnila pišite na: Anton Kalčić, 3117 Hamlet St. Detroit, Mich. (Hamtramich.) (Adv.)

SEDAJ JE PRIŠLA PREIZKUŠNJA-FLU

Sedaj je prišla preizkušnja. Zadnja dva meseca je dalo preprečevalno izkaz čudovite vrednosti slavne Zedovne tonike:

TRINERJEVO GRENKO VINO

je bilo življano od tisočev za obrambo pred flu in od drugih tisočev, da so popravili svoje vnose stanje povzročeno od bolezn. Velika zahteva po Trinerjevem grenkem vinu je prekosila vse rekorde. To zdravilo prinaša in obdrži naravno in lahko čiščenje črev, brez bolečin, in tak normalna odvajalnost je velike vrednosti v tem času te epidemije. one pa, ki niso ušli flu, je Trinerjevo grenko vino najhitrejša sredstva povrnitev k zdravju. V vseh lekarnah. Vrednostni kupon v vsakem zvezu. Zastonj vzorec od Jos. Triner Co., 1333 S. Ashland Ave., Chicgo, Ill. — (Adv.)

IZVRSTNA PRILIKA

Člani in članice S. N. P. J.

Sedaj lahko dobite

list Prosveta vsak dan za eno leto in knjigo AMERIŠKI SLOVENC, vredne \$5.00—ako nam pošljete brez odbitka svoto \$6.30.

Ali pa tri knjige: SLOV-ANGLEŠKA SLOVNICA, vredna \$2.00, ZAKON BIOGENEZE, vredna \$1.50, in PATER MALAVENTURA V KABARETU, vredna \$1.50, skupna vrednost \$5.00 in dnevnik Prosveta za eno leto za svoto \$6.30.

To velja za člane S.N.P.J. za vse stare in nove naročnike. Ne člani plačajo \$7.50.

Lahko dobite pol leta dnevnik Prosveta in skupne vrednosti za \$2.50 knjig, n. pr. JIMMY HIGGINS, ZAKON BIOGENEZE, ali pa ZAJEDALCE in HRB-TENICO in INFORMATOR ako nam pošljete svoto \$3.90. Nečlani pošljete \$4.50. Ali pa za \$2.90 pol leta list Prosveta in knjigo JIMMY HIGGINS. Nečlani \$3.50.

To vse velja za stare in nove naročnike. Vsak mora poslati celo svoto brez odbitka. Denar in naročila pošljite na upravništvo na naslov:

PROSVETA, 2657 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Pošiljam \$.....

Ime.....

Naslov.....

Država..... Čl. društva.....

Znižana cena knjig Književne Matice S. N. P. J.

Sedaj je prilika, bratje in sestre, da si vsakdo lahko naroči eno ali več knjig po zelo niski ceni. Knjige so dobre, poučne in morali bi jih imeti v vsaki hiši.

AMERIŠKI SLOVENC—ta knjiga obsega 632 strani in mnogo krasnih zgodovinskih slik, je prijazna za čitanje in vam daje veliko pouka o zgodovini Amerike, ameriških Slovencev in naše S. N. P. Jednote. Knjiga vredna \$5.00—sedaj.....\$1.50

SLOVENSKO-ANGLEŠKA SLOVNICA—izvrstna poučna knjiga za učenje angleščine in raznimi drugimi pojasnili, vredna \$2.00—sedaj.....50c

ZAKON BIOGENEZE—ta knjiga pojasnjuje splošni razvoj in naravne zakone, vsebuje veliko poučnega za vsakega človeka, vredna \$1.50—sedaj.....50c

PATER MALAVENTURA V KABARETU—povest iz življenja ameriških frančiškanov in doživljaj rojaka, vsebuje precej slik, vredna \$1.50—sedaj.....50c

ZAJEDALCI—povest in slika skritega življenja slovenskih delavcev v Ameriki, vredna \$1.75—sedaj.....50c

JIMMY HIGGINS—zanimiva in krasna povest, spisal dobroznani pisatelj Upton Sinclair, poslovenil I. Molek, vredna \$1.00—sedaj.....50c

"HRB-TENICA"—drama v treh dejanjih s prologom in epilogom—mekho vezana, stane samo.....10c

"INFORMATOR"—knjižica z vsemi potrebnimi podatki o S. N. P. J.—zelo priporočljiva za člane—stane samo.....10c

Ta znižana cena je veljavna od 1. novembra 1928 pa do 1. aprila 1929.

Odtrgajte ta listek, priložite potrebno svoto v pismo in pošljite na Prosveto.

PROSVETA, 2657 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Priloženo vam pošiljam svoto \$..... kot naročilo za sledeče knjige:

Knjige pošljite na naslov:

Ime..... Naslov.....

Mesto..... Država.....

Priloženo vam pošiljam tudi naročnino za list Prosveta svoto \$.....

Člani S. N. P. J. plačajo za celo leto \$4.80, za pol leta \$2.40 in ne člani pa \$6.00 oziroma \$3.00 za naročnino. (To velja izvenih Chicgo, Chicgo in inozemskih držav.)

Naročila za knjige in za naročnine lahko pošljete denar v registriranem pismu, money order, ali poštne znamke na naslov Prosveta.

Jack London:

MORSKI VRAG

(iz angleščine prev. I. M.)

Ustavili smo se in zopet udrli naprej; venomer se je malo jadrlo za nami vzpenjalo proti nebu in se pogrezalo v doline. Bil je komaj četrtil milije za nami, ko nam je v gostem curku dežja izginil izpred oči. Ni se več prikazal. Vener je razgledal deževno meglo, toda na razburkanem morju ni bilo videti nobenega jadra več. Zdelo se mi je, da sem za hip videl čolnovo dno med prikipajočimi penami valov. To je bilo v najboljšem slučaju vse. Johnson in Leach sta dovrčila pot življenja.

Mornarji so ostali sredi ladje. Nikdo ni odšel v spodnje dele, nikdo ni govoril. Tudi spogledovali se niso. Vsakdo je bil videti kakor ommamljen — zatopljen v globoke misli, in se skušal zavedati, kaj se je bilo pravzaprav zgodilo. Toda Wolf Larsen jim je pustil malo časa za pomislovanje. Neutegoma je obrnil ladjo v njeno smer — smer proti črni morskih peov, ne proti Jokohami. Vendar mornarji niso bili več vneti pri delu in kletvice sem alikl med njimi. Z lovi je bilo drugače. Neukrotljivi Dimač je pripovedoval neko zgodbo in krohotače so odšli v medkrovje.

Ko sem na potu na zadnji del ladje šel na na odvetni strani mimo kuhinje, se mi je približal strojnik, katerega smo rešili.

"Dobri Bog! Gospod, kakšna ladja pa je to?" je vzkliknil.

"Oči imate in videli ste," sem odgovoril skoraj okrutno, ne meneč se za bolest in bojaznen v mojem arcu.

"No, vaša obljuba?" sem dejal Wolfu Larsenu.

"Ko sem ti dal tisto obljubo, nisem imel namena, da bi ju vzel na ladjo," je odgovoril. "Vseeno mi pa pritrdis, da nisem položil roke nanju."

"Se daleč ne, nikakor ne," se je trenutek zatem zakrohotal.

Jaz nisem ničesar odgovoril. Nemogoče mi je bilo govoriti, moj duh je bil preveč zmeden. Zavedal sem se, da moram dobiti časa, da si zberem misli. Na žensko, ki je spala sedaj v kabini, sem moral obratovati vsa skrb. Edina pametna misel, ki mi je šinila v glavo, je bila, da se ne smem prenatagiti z nobenim dejanjem, če hočem, da ji aploh kaj pomagam.

Dvajseto poglavje.

Ostali del dneva je minil brez dogodilja. Vihar se je začel polegati. Strojnik in trije strojemazci so po vsem razgovoru z Wolfom Larsenom dobili obleko iz ladijake za loge; nakazali so jim mesto med lovi pri posameznih čolnih in stražah na ladji in naglani iz ležišča na sprednjem delu. Ugovarjali so, toda ne preveč glasno. Ustrahoval jih je Wolf Larsenov značaj, kolikor so ga dosedaj spoznali, zgodbe gorja pa, ki so jih kmalu slišali v sprednjem delu ladje, so jim kmalu pregnale zadnjo sled upornosti.

Misa Brewster — ime smo izvedeli od strojnika — je spala venomer. Pri obedu sem prošil lovec, naj bi bili bolj tiho, da je ne bi zbudili. Tako se je zgodilo, da se je prikazala šele naslednje jutro. Moj namen je bil, da bi jedla ločena od drugih. Wolf Larsen pa je udaril z nogo ob tla rekoč: "Kaj pa je ona, da bi bila predobra za mižo in družbo v kabini?"

Vendar je imel njen prihod k miži nekaj zabavnega v sebi. Lovci so utihnili kot bi jih z vodo polil. Samo Horner in Dimač nista prišla v zadrego; skrivaj sta jo pogledovala in se celo udeležila razgovora. Ostali štirje pa so zijali na krožnike, zvečili in zvečili z neko točnostjo, da so se jim ušesa gibala in premikala a čeljustmi vred, kakor ušesa živali.

Wolf Larsen je bil izsočeta malobeseden in je samo na kratko odgovarjal, kadar ga je ogovorila. Seveda ni bil v zadregi sprica nje-

ne navzočnosti. Še daleko ne. Ta ženska mu je bila nov tip, različno bitje od onih, ki jih je dosedaj poznal, in bil je radoveden. Pomotri-val jo je, proučeval in ni odmaknil oči od njene obraza, razen kadar je pogledal gibanje njenih rok ali ramen. Tudi jaz sem jo premo-trival in dasi sem jaz vodil razgovor, se vse-eno zavedam, da sem bil malo boječ, ne docela miren. Njegovo vedenje je bilo popolno, za-upanje v samega sebe silno, da ga nič ni moglo omajati. Predenako je imel tako malo strahu kot pred vojsko in viharjem.

"Kdaj pa dospemo v Jokohamo?" je vprašala, ko se je obrnila proti njemu in mu pogledala naravnost v obraz.

Vprašanje je bilo izrečeno. Čeljusti so nehale prežvekovati, ušesa se nehala se gibati; a dasi so se oči še dalje upirale v krožnike, so val kakor lačni poslušali, da bi slišali odgo-vor.

Čez kakih štiri mesece, mogoče tudi v treh, če se lov zarana zaključí," je dejal Wolf Larsen.

Zasopla je in zajecjala: "Mi — mislila sem — povedali so mi, da je Jokohama samo dan vožnje oddal. To —" Umolknila je in se ozrla po brežutnih obrazih okrog mize, ki so gledali v krožnik pred seboj. "To ni prav," je končala.

"To je vprašanje, ki ga morate dognati z gospodom Van Weydenom," je odvrnil, mi prikimal in zlobno pomežiknil. "Gospod Van Weyden je nekaj takega, kar bi lahko nazvali avto-riteta v takih rečeh, kot je pravo. Jaz, veste, ki sem samo mornar, gledam na ves položaj nekoliko drugače. Mogoče je vaša nesreča, da morate ostati pri nas, vsekakor pa je dobra sreča za nas."

Smehljaje jo je pomotril. Povesila je oči pred njegovim pogledom, a jih zopet vzdig-nila in se zatem ozrla kljubujoče vame. V njih sem bral nezgovorjeno vprašanje: ali je to prav? Vendar sem sklenil, da mora biti vloga, ki jo igrar, nevtralna, in tako nisem odgo-voril.

"Kaj vendar mislite?" je vprašala.

"Da je nesreča, posebno ako ste se kaj do-govorili za prihodnje mesece. Ker pa ste mi povedali, da ste potovali na Japonsko zaradi zdravja, vas zagotavljam, da si ne boste nikjer tako dobro opomogli kot na krovu naše ladje."

Videl sem, kako so se ji oči zaiskrile od jeze; to pot sem jaz povesil oči pred njenim pogledom in čutil, kako mi je rdečica šinila v li-ca. Ravnal sem strahopetno, toda kaj sem mogel drugega?

"Gospod Van Weyden govori avtoritativ-no," se je nasmejal Wolf Larsen.

Prikimal sem z glavo in ona je napeto ča-kala, kaj porečem.

"Sedaj se že da govoriti z njim," je na-daljeval Larsen, "čudovito se je pobiljal. Ampak videti bi ga morali takrat, ko je prišel na krov. Bolj klavne usmiljenja vredne člo-veške podobe si človek še misliti ne more. Ni res tako, Kerfort?"

Kerfort, tako naravnost ogovorjen, se je tako zganil, da mu je nož padel na tla; ven-dar se mu je nekako posrečilo, da je godr-njaje pritrdil.

"Razvil pa se je s tem, da je lupil krompir in pomival posodo. Kaj, Kerfort?"

Ta človek je zopet zagodrnjal.

"Poglejte ga, kakšen je sedaj. Res je, da ni tak, da bi mu rekli mišljenat, vaceo pa ima mišice, vse več kot takrat, ko je prišel na krov. In noče ima tudi, da stoji na njih. Če ga pogledate, si ne bi mislili, ampak izprva kar ni mogel sam stati."

Lovci so se hehetali, ona pa se je sočutno ozrla po meni, kar me je več kot poplašalo za Wolf Larsenovo odurnost. Resnica je, da je bilo že tako dolgo, odkar mi je kdo izkazal so-čutje, da sem bil ginjen in sem odtodaj z ve-seljem postal njen voljni suženj.

(Dolge prihodnje)